

Kuu, Päike, tähed ja viljasaagid

Külviaegadest ja muudest tingimustest, millest oleneb saagikus.

Kevadel püütakse saagiaastaks ilma ennustada, mis tihti viltu läheb. Külviaegade korral vaadatakse looduse märke, kuu faase ning horoskoope. Viimased on populaarsed nn potipõllumeeste seas.

Agronoomilisest seisukohast on olulisemad mulla küpsus külviks ja õige aeg, mis oleneb paljudest asjaoludest. Näiteks kas on tegemist kerge liivmulla või raskema savimullaga. Kergele mullale tuleb varem külvata, sest see on põuakartlik ning suvine põud kõige hullem kahjustaja.

Ülemöödunud sajandil ja ka veel eelmise algul tehti kevadkülvil hiljem kui käesoleval ajal. Sellel olid oma põhjused.

Esiteks: kõigepealt tuli talupoegadel mõisa põllud harida ja külvata, siis sai omi tegema hakata, teiseks – talivilja lõigati sirbiga. See võttis palju aega ja varane suvivili oleks varisema hakanud enne, kui talivilja koristatud sai. Kolmandaks, osa põlde oli liigniisketel maadel, maaparandust oli tehtud ainult mõisades ja sealgi vähe. Teraviljade kevadkülvil õigeaegsuse uurimist tegi põllumajandusteaduste doktor Elmar Haller juba enne Teist maailmasõda. Sellest selgus, et varasemad külvid annavad enam saaki.

Kaasajal koristatakse vilja kombainiga, mille töovilja-

kus on augustis suurem kui septembris, mil päev on lühem, sademeid enam ja õhuniiskus suurem. Seega õigustab end varane külv.

Taimede kasv ja saagikus oleneb väga paljudest asjaoludest ning nende kokkulangemisest. Et igal aastal on tulemused erinevad, otsitakse ka müstilisi mõjureid, mis saaki mõjutavad, jättes reaalsed tingimused tihti arvestamata.

MIS MÕJUTAB TAIMEDE KASVU

Kõigepealt mõjutab see, mis kliimavöötmes elame ja kui pikk on võimalik kasvuperiood, samuti temperatuuri kõikumine, sademete hulk, päikesepaisteliste päevade arv ning valgustugevus. Mullastikulgi on tähtis osa – milline on mulla sügavus, lõimis, huumusesisaldus, happelisus ja struktuur. Edasi määravad agrotehnilised võtted: külvikorrad, õigeaegne maaharimine ja selle kvaliteet, väetamine, külvatava seemne kvaliteet, õige külviaeg, taimehaiguste ja -kahjurite olemasolu ning tõrje, kasvuaegne harimine, koristusaeg.

Kõike pole siin loetletud ja nii tuleb ikka välja, et mõnel aastal saab hea saagi, teisel mitte. Tihti ei saagi aru, mis on saagi vähenemise õige põhjus või jälle eriti hea saagi alus.

See võimaldab teha igasuguseid oletusi ning otsida abi

horoskoopidest, mille alged on juba 4000 aastat vanad. Siiski on meie arusaam maailmaruumist kaasajal muutunud.

KAS TAEVAKEHADE SEIS MÕJUTAB MEIE SAAKE?

Kuu mõjust. Kuu tiirleb ümber Maa 27,32 päevaga. Kuu valgus on Päikeselt peegelduv ning tema kiirgus Maale on 465 000 korda nõrgem Päikesest. Maa, Päikesest ja Kuu omavahelised külgetõmbejõud tekitavad ookeanides tõusulaineid (looteid), milles on Kuu osa natuke üle poole. Kuidas see taimekasvu mõjutada võib, ei ole teada, sest seda seni minu teada uuritud ei ole. Et teisi maa-pealseid mõjureid on nii palju, siis tõeseid andmeid saada on peaaegu võimatu. Kuu valguse mõju, arvestades selle nõrkust, ei saa tõeliselt arvesse võtta. Teiste planeetide valgus on miljoneid kordi nõrgem.

Mis puutub planeetide seisuga ja millises tähtkujus Maa taevavõlvil näiliselt liigub, siis nende mõju kuidagi teaduslikult taimede kasvule kindlaks teha ei saa. Õigel ajal tulnud vihmase mõju on palju enam kui kõik planeetide ning tähtede seisud kokku.

Tähti on taevas miljoneid, lähim kinnistäht Proxima Centauri on meist 4,3 val-

gusaasta ehk 40850 miljardi kilomeetri kaugusel. See on tõenäoliselt nad taimekasvule mõju ei avalda.

Planeedid liiguvad ümber Päikesest erinevatel aegadel. Nii teeb Veenus ringi ümber Päikesest 225 päevaga. Samas kulub Saturnil selleks 29,5 Maa aastat. Iga planeet on Maast ja Päikesest erinevas kauguses, mis muudab iga hetkega, nii et nende koos- või eraldi mõju on võimatu määrata, kui seda ka oleks.

Päikesest. Kui ei oleks Päikesest, ei oleks ka elu maakeral. Seda kiputakse alahindama ja otsitakse igasuguseid saagi jaoks olematuid mõjureid.

Päikesest keskmine kaugus Maast on 149,6 miljonit kilomeetrit ning valgus jõuab Maani 8 minutiga. Päikesest aktiivsuse kõrgaastatel on täheldatud mõju inimeste tervisele ja puude kasvule ning nisisaagi suurenemist.

HEINO PERKSTRÖM,
agronoom

